

ШЕСТНАДЕСЕТИ МЕЖДУНАРОДНИ
СЛАВИСТИЧНИ ЧЕТЕНИЯ ПАМЕТ И ИСТОРИЯ
В СЛАВЯНСКИТЕ ЕЗИЦИ И ЛИТЕРАТУРИ
30–31 МАЙ 2024 г.

На 30 и 31 май 2024 г. се проведе Международната научна конференция Шестнадесети международни славистични четения на тема *Памет и история в славянските езици и литератури*. Конференцията беше организирана от Катедрата по славянско езикознание и Катедрата по славянско литературознание към Факултета по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През годините форумът се е утвърдил като неизменна част в научния календар на учени не само от България, но и от цял свят. По традиция конференцията се проведе в сградата на Софийския университет, а тази година участие в нея взеха над сто и двадесет учени, представители на близо двадесет държави и научни институции, които изнесоха своите доклади индивидуално или в съавторство. Голям беше и броят на слушателите, които задаваха въпроси и участваха активно в дискусиите. Събитието се проведе в пет от залите и аудиториите на университета в три големи тематични направления и двадесет и шест тематични секции.

По традиция конференцията беше открита официално от деканското ръководство на Факултета по славянски филологии, след което бяха отправени приветствия към участниците от ректорското ръководство на Софийския уни-

верситет „Св. Климент Охридски“. През първия ден на форума беше представен и сборникът от Петнадесетите международни славистични четения, провели се през 2022 г., а онези от участниците, които бяха и автори на доклади в него, получиха своите авторски бройки.

Първо в програмата беше пленарното заседание, в рамките на което бяха изнесени два доклада: Маргарита Младенова с *Периферно екзистенциални глаголи в старобългарския език* и Ренета Божанкова с *Градини, хербарии, книги – личните пространства на паметта в литературата* – и двете от Факултет по славянски филологии, Софийски университет „Св. Климент Охридски“,. Последва дискусия, след което беше обявена обедна почивка.

През първия ден на конференцията бяха проведени общо шест тематични заседания от областта на езикознанието. Своите доклади представиха: Ирина Георгиева, НБУ, *Относно понятието „колокация“ в съвременната лингвистика*; Мария Дудаш, Университет „Лоранд Йотвьош“, Будапеща, *Словобразуване в българския и унгарския език – деноминални суфикси*; Десислава-Девора Атанасова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Паметта на домашните думи vs. заетите глаголи в професионалния IT жаргон на руския език*; Жана

Станчева, СУ „Св. Климент Охридски“, *Информативност на термините с форма на изрази – памет за съдържанието във външната структура (съпоставка в български, полски и английски)*; Юлия Сулковска-Мазуркевич, Университет в Лодз, *Język pracowników służb bezpieczeństwa Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej oraz Ludowej Republiki Bułgarii, na podstawie analizy dokumentów archiwalnych, dotyczących inwigilacji środowiska inteligentckiego*; Кристияна Симеонова, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, *Към въпроса за руското влияние в началните етапи на изграждането на българската научна терминология*; Инна Хинова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Най-нова чуждоезикова лексика в сферата на компютърните игри в руския език*; Мирена Пацева, СУ „Св. Климент Охридски“, *Акцентните вариации на някои многофункционални суфикси сигнализират типологични деления*. Основен акцент беше поставен върху проблеми от областта на лексикологията, терминологията, словообразуването. Разгледани бяха различни въпроси, свързани със състав и средствата и начините за тяхното обогатяване и развитие чрез въвеждането на нови елементи на различни езикови равнища.

Езиковедските заседания през първия ден на конференцията продължиха с докладите на: Красимира Фучеджиева, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, *Семантичен аспект на етимологичния анализ*; Симеон Стефанов, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, *Чакам: преглед на известното в науката*; Александра Лончар Райчевич, Катарина Станкович, Философски факултет, Ниш, Педагогически факултет, Вранье, *Контрастивно поређење природе акцен-*

та у руском и српском језику (у призренско-тимочком дијалекту); Христина Дейкова, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, *Бележки към етимологичното гнездо на бълг. лих (< праслав. *lixъ)*; Стефана Паунович Родич, Университет в Белград, *Улога фолклора у очувању и ревитализацији русинског језика у Војводини*; Далибор Соколович, Университет в Белград, *Домени употребе језика Банатских Бугара у Србији*; Едита Манастерска-Виончек, Институт по езикознание и литература, Университет Мария Кюри-Склодовска, Люблин, *O Pani Księżyc i Panu Księżycu, czyli jak tłumacz radzi sobie z plcią w przekładzie*; Иван Держански, Олена Сирук, Институт по математика и информатика, БАН, *Лексикално-семантичното поле „памет“ в български и украински език*; Силвия Петкова, СУ „Св. Климент Охридски“, *За превода на устойчивите разговорни реплики в съвременната руска проза*; Елена Крейчова, Масариков университет, Бърно, *Предизвикателствата на предмета „Библейските текстове в светлината на славянските преводи“*; Красимира Алексова, Ивана Давидков, СУ „Св. Климент Охридски“, НБУ, *Преводни съответствия на българския дубитатив на сръбски*; Албена Стаменова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Преводите на Светото писание на съвременен език и развитието на българския и украинския книжовен език*; Райна Камберова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Проблеми и решения при превода на жаргонизми и нецензурна лексика*; Весела Шушлина, СУ „Св. Климент Охридски“, *Усвояване на категорията определеност при изучаване на български език от чужденци*; Венера Матеева-Байчева, Катрин Костова, СУ „Св. Климент Охридски“, *За обучението по български*

език в електронна среда. Дистанционна подготовка по български език като втори; Виктория Недялкова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Автокорекции в устной речи болгарских студентов, изучающих русский язык*; Дарка Хербез, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, *Обрада тематске јединице Занимања или професије на почетном нивоу у настави српског као страног језика*; Рени Манова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Умението за аргументация в подготовката по български език на чуждестранни студенти*. В тях бяха застъпени проблеми от областта на етимологията, етнолингвистиката и лингвокултурологията, преводологията и чуждоезиковото обучение. Бяха разгледани широк кръг въпроси в диахрония и синхрония, засягащи различни езикови равнища – морфология, лексикология, словообразуване, стилистика.

През първия ден на конференцията се проведеха и шест заседания от областта на литературознанието и антропологията. Основни акценти бяха поставени върху паметта и колективната травма в литературата; върху особености на епоса и наратива; беше предложен поглед върху литературата в историческа перспектива; беше разгледана литературата в учебниците по литература; изследвани бяха паметта и историята; анализирани бяха идентичностите в романа.

През втория ден на конференцията бяха предвидени шест езиковедски заседания. В тях своите доклади представиха: Александар С. Павлович, Институт за сръбска култура, Прищина, *Неки топоними шарпланинске жупе Сиринић у етимологији локалних Срба: имена насеља Штрпца и Готовуше*; Оксана Тимко Житко, Философски факултет, Загреб, *Ojkonimi, motivirani nazivima životinja, u ukrajinskom i hrvatskom jeziku*; Георги Митринов, Институт за

български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, *Историческа антропология от с. Боблен (Бобляни), Правишко (Егейска Македония) по данни от XVI век*; Красимира Петрова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Следи на паметта в названията на лечебни растения в българския и руския език*; Марианна Конова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Ономастиката в дипломатическите текстове – проблеми на превода*; Елена Леонидивна Смал, Академия по труда, социалните отношения и туризма, Киев, *Видображения просторових моделей у мікротопонімії Лівобережжя міста Києва*; Маріяна Джукич, САНУ, *Поредбене фразеолошке јединице у делу Јована Суботића*; Диляна Денчева, СУ „Св. Климент Охридски“, *Историческа метафоричност или метафорична смърт*; Павлина Мартинова, СУ „Св. Климент Охридски“, *Модални глаголи за изразяване на значенията задължителност и необходимост в украинския и българския език*; Лилия Иванова, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, *Аспекти в изследването на езиковата оценка*; Диана Благоева, Марчин Фастин, Роман Тимошук, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, Институт по славистика, ПАН, *Към въпроса за междуезиковата омонимия във фразеологията (българско-полска перспектива)*; Васил Гешев, СУ „Св. Климент Охридски“, *Обща картина на приликите и разликите между туризма в българския и полския език*; Изабела Козера-Славомирска, Ягелонски университет, *Концепт ПАМЯТЬ в современном русском языке (в сопоставлении с турецким языком)*; Олга Виктория Сахарова, Национална музикална академия на Украйна, Катедра Езици, *Концепт «пам'ять» у сучасній українській мові (на матеріалі драма-*

тургии военного часу); Росен Малчев, СУ „Св. Климент Охридски“, *Наблюдения върху дихотомията „агиология и демонология“ във фолклорната вяра на селища от родопския Рупчос (етноложки и лингвистичен поглед)*; Витка Делева, СУ „Св. Климент Охридски“, *Концепцията за памет и история в съвременното езиково съзнание*; Найда Иванова, СУ „Св. Климент Охридски“, *За изследването на славянобългарския период от историята на новобългарския книжовен език*; Татяна Брага, Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“, БАН, *Някои предварителни наблюдения върху кодикологичните особености на Берлинския дамски*; Емилия Македонска, СУ „Св. Климент Охридски“, *Приносът на Й. Добровски и Й. Юнгман за формирането на книжовния чешки език*; Велико Панайотов, СУ „Св. Климент Охридски“, *Словашката вокална система през 10–11 в.*; Павол Одалош, Философски факултет, Университет Матей Бел в Банска Бистрица, *Modelovanie a modely názov železničných zastávk v Slovenskej republike*; Лаура Ягелкова, Славистичен институт „Ян Станислав“, САН, Университет „Константин Философ“, Нитра, *Mythological-Christian symbolism of plants in the Goral dialect environment*; Олга Сорока, Лвовски национален университет „Иван Франко“, Лвов, *Предаване на украински собствени имена на български език*. Основни акценти бяха поставени върху проблеми от областта

на лексикологията, словообразуването и терминологията; общите и съпоставителни изследвания; етнолингвистиката и лингвокултурологията; историята на (книжовните) славянски(те) езици; кодикологията. Предложени бяха както изцяло нови данни за новооткрити и неизследвани до сега в детайли езикови паметници, така и изключително сериозни обобщаващи анализи на известни факти в езикознанието и нови подходи в лингвистичния анализ.

През втория ден на конференцията се проведеха и десет заседания от областта на литературознанието и антропологията, в които бяха разгледани разнообразни проблеми от областта на литературознанието; историята в литературата; театрознанието; културологията; сравнителните прочити; колективната митология и сакралните герои и др.

С разнообразната тематика и големия брой участници *Славистичните четения* през 2024 г. оправдаха статута си на един от най-мощните по замисъл, най-разнообразните и вдъхновяващи научни форуми, организирани в България. Предвижда се издаването на сборник с докладите от конференцията.

Simeon Stefanov, PhD
Institute for Bulgarian Language
Bulgarian Academy of Sciences
Shipchenski prohod Blvd. 52, block 17
Sofia 1113, Bulgaria
e-mail: s.stefanov@ibl.bas.bg